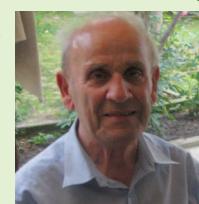

трибуна

АРСЕНАЛ

Приемник на в. "Заводска трибуна"
Издание на "Арсенал" АД

на стр. 2

Ветерани:

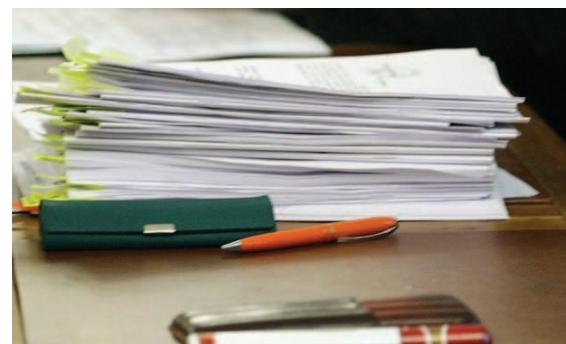
Кольо Шахов

2 август 2013 г. • година III • брой 60

Акценти

РАБОТОДАТЕЛИ ИСКАТ ОТПАДАНЕ НА ДОБАВКИТЕ ЗА СТАЖ

Работодатели искат отпадане на добавките за стаж

Да отпадне допълнителното заплащане за стаж, известно още като заплащане за класове. За това са настояли пред представители на правителството представители на работодателските организации в България. Предложението на бизнеса е и в частния сектор да отпадне добавката за прослужено време.

Мотивът за това искане на работодатели те, изразено официално през изминалата седмица от Българската стопанска камара /БСК/, е, че не е редно за едно и също работно място и за една и съща работа хората да

получават различно възнаграждение. Така се нарушавал принципът на заработка на възнаграждението и заплащане, според постигнатия резултат.

Предложението за отпадане на добавката за прослужено време, известна още като „клас“, е едно от 40-те конкретни искания на БСК за промени в трудовото и осигурителното законодателство.

Пакетът от мерки цели овладяване на безработицата и е изпратен до правителството и парламента. За премахването на класовете в частния сектор преди време се обявиха още Конфедерацията на работодателите и индустрисците в България /КРИБ/ и Асоциацията на индустриския капитал в България /АИКБ/.

Срещу това искане на бизнеса, обаче, се очаква силният отпор на синдикатите.

От централите на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в официални позиции заявиха категорично, че дори няма да седнат на преговори за подобна промяна. Причината - това ще намали доходите на работещите.

Продължава на стр. 4

Конкурс!

За вас!!!

Този, без който...

Уважаеми арсеналци,

Редакционният екип, съвместно с Издателския съвет на "Трибуна Арсенал", подемат кампания, наречена "Този, без който...".

Със снимки, с рисунки, с шаркове или с няколко изречения ни разкажете за "Този, без който..." денят или животът ви би изглеждал по съвсем различен начин и би загубил от блъсъка и очароването, които има сега.

Това може да е колегата, партньорът, близкият или просто срецнат на улицата случайно човек, но белязал дните ви напред.

Вие сте тези, които ще изберете формата: закачлива или сериозна, делова или усмивчата.

Най-добрите фотоси, шаркове, карикатури или текстове ще получат специални награди от ръководството на фирмата и редакторския екип на "Трибуна Арсенал".

Всички ваши изпратени снимки или текстове ще намерят място на страниците на вестника.

Можете да ни ги изпращате на адрес:

didab@abv.bg - за текстове,
а снимките и шарковете на адрес -

mariq_piskova@abv.bg

Амбициозната цел на инициативата ни е да създадем Алея на хората, без които не можем.

Желаем ви добри очи в озъртането и смелост в описането!

На добър час!

Очакваме фотосите и текстовете ви още за следващия брой!

„Войвода“ ПИШЕ ДОКТОРАТ ЗА ОСНОВАТЕЛЯ НА „АРСЕНАЛ“

Чавдар Ангелов е председател на ВМРО в Казанлък, историк от Музей „Искра“. Общински съветник и председател на Комисията по култура в предишния мандат на Общински съвет - Казанлък. Преди дни Ангелов бе избран за зам.- председател на областната организация на ВМРО. Ангелов от години работи по съставянето на пълния списък на загиналите във войните за национално обединение на България от Казанлъшкия край, инициира възстановяването на войнишки паметници в региона. Известен е с особения си интерес към българското военно и патриотично дело. През последната година Ангелов започна докторантura във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, която изследва живота и делото на създателя на „Арсенал“ ген. Иван Вълков.

Продължава на стр. 3

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редколегия: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Венко Юнаков.
Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

Кольо Шахов:

Целият „Арсенал“ ми е скъп

Военно фабрично-заводско училище. Така се казвало и училището на „Арсенал“ през 1950-та, когато Бай Кольо завършва и веднага почва работа в Старата оръдейна. Една година на шлосер, после войникълк и през 1952-ра - пак връщане в същия цех. Ремонтират трофейни оръдия, върнати от фронта и ги пригаждат за нова експлоатация. Шахов става дефектатор на немски оръдия, имало и полски. През 1953-54-та го издигат в Управлението. Става технолог по разходни норми. Там информацията от цеховете се обобщава, по-късно се подава до ДСО-то за доставка на материали. В Управлението Бай Кольо отива след сдържване с началника по време на партийно събрание в цеха. Щатът му изведнъж „изчезнал“. Кунчо Гунев „мънка“... Обаче се отваря работа в Технологично-конструкторския отдел на Управлението с ръководител Минчо Минев. Той помага много на 23-годишния Шахов и за две години там младежът така напредва, че когато се получават двета лиценза за Б-10 и АК-47, Бай Кольо отива готов технолог при Марин Александров. Работят по Б-10, автоматът се води от Доцев. Вече са в новата оръдейна. Следват РПГ-7, местенето в новия цех, идването на руснака Чудаков, от когото научават много за две години. После идва и СПГ - станочното оръдие. Александров е началник бюро до момента, когато прословутият генерал Ямаков, стоял начело на цялата работа, го прави началник вече на цял отдел, който обединява две бюра: за пехотните системи начело с Христо Папазов и артилерийските, водени от Богдан Колев.

Идва времето на Заводите...

Арсеналското производство се разширява и това налага постоянни структурни промени на производствените и другите звена. Заводът се рои в заводи. Основават Завод 1. Христо Рашков става директор, негов заместник - Богдан Колев. Така мястото на Колев, вече инженер, се освобождава и Кольо Шахов става началник на Бюрото за артилерийски системи и поема усвояването на станочнобезоткатната система. С много проблеми усвояването минава за две-три години. Най-трудно е при цевта. Гладкостта на цевите, от която зависи точността на изстрела, се постига трудно. Дава се голям брак. Лично директорът Чакъров се заема с проблема: „Цевите трябва да бъдат спасени!“, чува Шахов и избор пред него вече няма. От 5 сутринта до 10 вечера той е в завода. Съпругата едва се сприва с двамата малки близнаки. Но - цевите са спасени! Само една отива „на вятъра“. Проблемът с разностеността е решен, сведена е до 1 mm.

По това време идва и Стефан Дамянов, оръжейникът, прочул се после с голяма кариера, два мандата кмет на Казанлък до 2011-та. Бай Кольо има ярки впечатления от неговото идване, защото, заедно с Георги Марков, това са първите съветски инженери. Марков бързо се издигнал, но Бай Кольо се

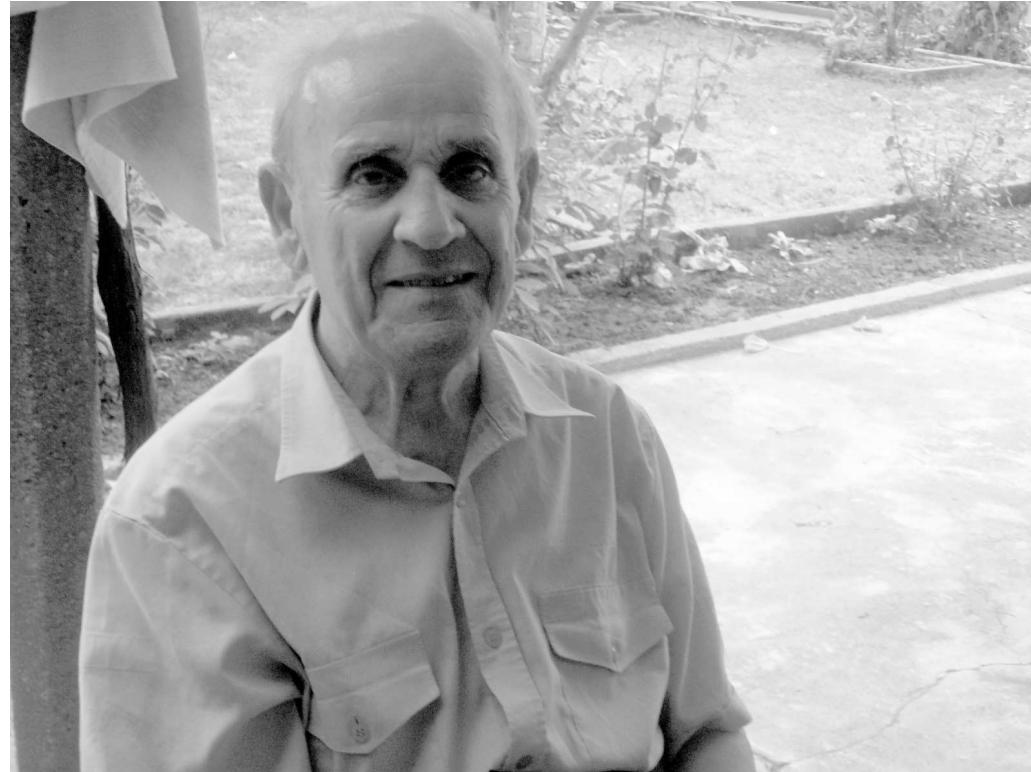
тревожел за Дамянов, който една година бил само обикновен технолог. При посрещането Шахов го насочил: „Слушай, Стефане, най-добре е да се заемеш с електроспусъка...“. Стефан се справил, обаче Бай

тици. Операциите по изработка - също. Усвояването продължава 20 години. „С триста зора я усвоихме...“ и сега въздушва тежко Кольо Шахов, защото това се оказва, като че ли делото на живота му. Договорът се

примката“ и вече изискват постоянен доклад по детайли. Бай Кольо вече знае:

Назад няма!

Скоро се стига най-после и до монтажа и пробите на

Кольо намира, че момчето е за по-важна работа. Даже поискал от директора Тюркеджиев да намерят на Дамянов по-добра възможност. Тюркеджиев многозначително вметнал:

подписва в средата на 80-те, припомня си Шахов. Междувременно, той помага за артилерийското производство и АК. Първата идея била именно артилерийското да се мести в Шейново, но ста-

сложното изделие. В цялото си арсеналско битие Шахов е разбрал, че там заден ход не се дава, изпълнява се като на военни начала, задачите са без алтернатива. Това дава опит, развива професията

Кольо Шахов е едно от ония момчета от втората половина на 40-те години на 20-ти век, които идват в Казанлък с торбичка суха храна за из път от разни краища на бедна следвоенна България в търсение на работа. Спасението - „Арсенал“, за него идва след две бездомни нощи на гарата с мукавения куфар, който до скоро пази. Баща му дал пари за път и така, след гимназията в Брезово, младежът стъпва в Казанлък точно на 20-ти септември 1948-ма. Дата, която не забравя. Още преди гимназията искал да учи в техникум, но не го приели в Карловския. После, обаче, го приемат в арсеналското училище след изпит по български и литература, положен в стола на завода... Даже подсказал на две други момчета, които му го спомнят цял живот.

17-годишен, Кольо отива доброволец в бригадирското движение. Два месеца копае пътя Югово-Манастир в Родопите. По два кубика пръст дневно - копаене и изхвърляне с ръчната количка. „За една ножка работих и един плат за костюм, който ми даде по списък кметът в село, като се върнах...“, описва ентузиазма на времето Бай Кольо Шахов. Същият ентузиазъм не му дава мира и днес, когато след 20 години арсеналска пенсия продължава от сутрин до вечер да работи в личното си магазинче в Овощник, което отворил след напускането на оръжейницата. Иначе - арсеналци го знаят като технологът от Завод 1. 40 години навърта Бай Кольо в Технологичния отдел. Покрай това среща и днешния изпълнителен директор на „Арсенал“ Николай Ибушев. Среща, която оставя топли професионални и лични спомени и за двамата. Нищо, че рядко се виждат.

„Шахов, не се притеснявай, той играе в голямото токо...“. Скоро Шахов се успокоил, тъй като Дамянов станал зам.-технически директор на „Арсенал“. Бай Кольо го насърчавал: „Ще се справиш! Човек се учи, стига да е по-упорит“. Времената се менят.

Почва сагата „Зенитна установка“

Шахов видял огромната установка в Червен бряг, където го праща без никаква предварителна информация Марин Александров. Задачата е да се разгледа установката, да се разглоби съветския образец, да се докара в „Арсенал“, за да почне усвояване на новото изделие... Задачата изглежда непосилна. Неслучайно. Детайлите са хиляди, килограмите - сто-

нало обратно. Местенето на площадката в Шейново също имало много проблеми - нови цехове: цевен - едри детайли - дребни детайли...! Специалистите се организират сами, по свое усмотрение.

Тогава се създава и цех за програмни машини, налага се заради обработката на по-едри детайли. Особено - цевната кутия на зенитната установка. Така пред очите на Шахов се създава работната група специалисти по програмните машини: Георги Гичев, Таню Найденов, Яни Ников... Времето напира, а усвояването още се бави. Идва и конфликтът с началството по времето на Иван Иванов и Крум Христов. На поставения срок - 1-ви май, Шахов отсича: „Не може да стане!!!“. Хич не се шегува, казвайки: „Ако стане, ще се хвърля от комина на завода!“. Шефовете „затягат

сионализма, но коства много безсънни нощи. И дни далеч от семейството. А семейството с трите деца и съпругата и до днес остава най-ценното. Скоро - тая зима, жената е починала и Бай Кольо още

не може да я прежали. Не го крие и в очите му искрено и неволно идват сълзи, когато погледне подредения двор, магазинчето... Подредени, ама - „не е същото...!“. Четирима външи минали през техникума. Щерката Донка, с която се сменят в магазина, вече е пенсионер, била е конструктор. От близнаките - Сашо след техникума избира Минно-геоложкия и вече е преподавател във Варна. Здравко не иска висше.

След пенсионирането на Шахов през 1994-та двамата съпрузи почват да строят магазинчето. Отначало никой не вярва, че ще се получи, жената също не иска да се

мести на село... Обаче Шахов знае, че назад няма и всичко тръгва добре. Може би заради търговския юх, наследен от баща си, Бай Кольо успява, та сега децата казват: „Татко, добре, че си се захванал“.

Хората от Овощник идват тук по всяко време и за всичко. В тъмни зори, още от 6 сутрин, Шахов ги посреща. В 8 идва щерката, после пак той застъпва от 4 следобед, докато има хора... „Вече 20 години съм търговец“, чуди се на себе си Кольо Шахов. Извън работата, той държи и на това, да си поддържа човек здравето, нищо, че гони 83 години. Технологът - търговец продължава да реже асмата, овошките... „Човек трябва да е в движение“.

„Още мъничко остана, много го мина...“, си разсъждава Бай Кольо Шахов, който, като го питам какво в завода му е най-скъпо, за секунди отвръща: „Целият „Арсенал“!... И приятелите тук са много, макар от близките на този свят да е останал само един - изключителният специалист по програмни машини Стойчо Петров. Приятелски са чувствата, които Шахов храни и към изпълнителния директор днес Николай Ибушев. Нищо, че се виждат рядко, двамата се чувстват и сега близки, след изпитанията в общата работа от времето, когато зенитната установка се подготвя за усвояване в Иран. За целта от „Кинтекс“ решават да създадат специално Инженерингово звено. Оглавява го Ибушев, а Шахов поема подготовката на документацията. „Още се чудя как се наех...“, изумява се на себе си технологът. „Ибушев умеет да работи с хора, даде ми големи права и съдейства за всичко, търсеще варианти...“, спомня си Шахов. Неговите предложения за организацията на работата и разпределението на подготовката по арсеналските заводи се приемат. „Зор - не - зор, справихме се...!“, не без гордост си спомня Бай Кольо, който после прокарва пътеката на зенитната установка в производството на Иран. Там не стоял до края, защото въпреки, че условията били отлични, се спречкал с нашенец-началник по повод лошото му отношение към арсеналски работници: „Малко съм чепат...!“

После неусетно идва времето за пенсия...

Момчето оттъкът Средна гора, което искали навремето да правят обущар, в крайен случай - пловдивски фотограф, навреме разбрали, че „гимназия хляб не дава“. Поел към неизвестното с мукавения куфар към Казанлък, Кольо Шахов никога не е съжалявал за това.

Нищо, че сърцето му е „ляво“, на Бай Кольо едно му се ще - да се вдигне в Казанлък паметник на ген. Иван Вълков, основателят на „Арсенал“. Това променя Казанлък, това променя всичко тук, убедил се е лично и Кольо Шахов.

Диана Рамналиева

3,5 МЛН. ЛЕВА ЩЕ ВРЪЩА ОБЩИНА КАЗАНЛЪК НА СТАРОЗАГОРСКА ФИРМА

Това стана ясно от последното заседание на Общинския съвет в Казанлък. Новината съобщи на съветниците лично кметът Галина Стоянова.

Причината е загубено дело на най-висша инстанция - Висшият касационен съд. На 18-ти юли състав на съда е разгледал дело, заведено от фирмата „Тракия трейд“, представяна от бизнесмена Тодор Колев, собственик и на хранителни хипермаркети в Казанлък. Делото е срещу Община Казанлък заради нереализиран строеж на закупен за 3,5 млн. лева терен на мястото на старата Инфекциозна болница.

Мотивът, с който на бизнесмена не е позволено впоследствие да изгради на площ от 30 декара голям МОЛ в Казанлък, е, че разрешителното за строеж не отговаря на устройствения план на квартала. За закупения парцел са платени на общината над 1 млн. лева, в мандата на кмета Стефан Дамянов през 2008-ма година. Като резултат остава зейната огромна дупка, в която растат дървета, но с никакви шансове дупката да се превърне в сграда. Мотивът е, че според плана на Казанлък за този квартал, там не може да има сгради, по-високи от 5 етажа, а разрешително-

татът е налице: Общината е осъдена от най-висшата съдебна инстанция да върне 3,5 млн. лева инвестиирани пари на бизнесмена, като по този начин увеличи размера на задълженията си с нови 3,5 млн. лева. Връщайки парите на Колев, Община Казанлък отново придобива права върху собствеността на имота, тоест върху изкопания вече трап.

Първата копка е направена от тогавашния кмет на Казанлък Стефан Дамянов и от Тодор Колев на многозначи-

телната дата 06.06.2008 година. Пет години по-късно двамата не мислят еднакво, единият вече не е кмет, а другият търси парите си от новата общинска власт.

Казусът изправя пред сериозна дилема казанлъшката управа, както и самата Община, заради опасността още в края на тази година да бъдат блокирани сметките й заради дължимата сума към „Тракия трейд“. Опасността от това бе потвърдена от кмета на Казанлък Галина Стоянова.

А дали не е редно да се търсят реципрочни действия и от страна на бившата управа, подвела бизнесмена и склучила сделката в онзи период, е въпрос с куплипълни отговори от страна на съдебната система. Още в първите месеци на мандата си в това се убеди и самата Галина Стоянова, която на няколко поредни искания за търсене на отговорност от предишния кмет получи прокурорски откази за образуване на производство. И сега ли ще е така? Предстои да видим.

Деляна Бобева

Продължение от стр. 1

„Войвода“ пише докторат за основателя на „Арсенал“

Началото на трудовия стаж на Ангелов е в края на декември 2003 година в „Арсенал“, в Завод 1, където работи в участъка по ударно-спускателния механизъм на автомат „Калашников“. Баща му се пенсионира като арсеналец.

Според историка, време е образът на ген. Вълков в историческото съзнание на българина да се изчисти от насленените идеологеми. От данните, получени от изследването си досега, Ангелов достига до извода, че чрез налагането на образа на ген. Вълков като сатрап и организатор на т. нар. „бял терор“, БКП намира възможност за отмъщение, пренебрегвайки факта, че терорът е провокиран в значителна степен от действията на БКП, изпълняваща безропотно заповедите на Коминтерна и СССР, а средите, организирали Деветоюнския преврат, получават шанс за реабилитация, сочейки ген. Вълков като основен виновник за насилието, заляло България в периода 1923-1925 г. Така ген. Вълков, заедно с цар Борис, се явява удобна изкупителна жертва, която всички участници в събитията имат възможност да посочат като

виновник за насилието. Насилие, което безспорно е факт в нашето общо минало, следствията от което тегнат и до днес. Действията и на Кимон Георгиев, и на Александър Цанков, и на Дамян Велчев, и на комунистическата партия като че остават исторически оправдани от хвърлянето на цялата вина върху ген. Вълков, коментира Ангелов в хода на изследването си.

Интересен факт, според Ангелов, е, че в хода на събитията след 1989-та, през 90-те години на миналия век, Върховният съд реабилитира посмъртно и Александър Цанков, и всички негови министри, които не са минали на страната на БКП, избити или избягали в Латинска Америка като Цанков, а ген. Вълков остава нереабилитиран. „Това е рефлекс от травмата, преживяна от българите, които следва да намерят виновник за случващото им се“, казва изследователят. Ген. Вълков, според Ангелов, незаслужено е представен като „най-черното на черното“ в новата българска история, а процесът срещу него след 9-ти септември 1944-та е политически манипулиран и не е имал за цел установяването на истината.

Основното обвинение срещу ген. Вълков е за организация на Деветоюнския преврат през 1923 г. и убийството на Александър Стамболовски. Обвинението налага щампата за ген. Вълков като единствен виновник и човек с изцяло негативен знак в родната история. Тази щампа върху личността на основателя на „Арсенал“ от историческа гледна точка е несериозна, защото всеки човек, особено значимите личности, никак не са единопланови, категоричен е изследователят. Още повече, че ген. Вълков като военен министър работи тогава заедно с Кимон Георгиев, организатор след това и на още два правителствени преврата, по-късно приобщен от БКП в управлението на страната след 9-ти септември.

До момента Чавдар Ангелов работи с документи, съхранявани в Централния военно-исторически архив във Велико Търново и Комисията по доносчета. Данните, които е обработил до сега, са основание за изводите, които прави. С уговорката, че научният труд далеч не е приключил.

Продължава на стр. 6

ЕКСПЕРТ СТАНА ОМБУДСМАН

Близо година, след като де юре изтеке 5-годишният мандат на първия в историята на местното самоуправление в община Казанлък обществен посредник, община Казанлък има нов. Той бе избран след третия опит общината да си намери посредник за спорните въпроси между граж-

даните и институциите.

Новият обществен посредник е представител на групата Експерти за Казанлък Гинка Щерева. След таен вот тя получи 27 гласа от необходимите 25 според Наредбата за избор на обществения посредник в община Казанлък. Другият претендент за поста - Теодора Георгиева, която е и съветник от ГЕРБ, получи 5 гласа. Двама от гласувалите съветници пуснаха недействителни бюлетини. В третия тур на състезанието за обществен посредник участва и Корнелия Владева, представител на БСП, но тя не бе допусната до изслушване в Общинския съвет от Временната комисия по избора на посредник. Новоизбраният обществен посредник на Казанлък положи клетва веднага след избора.

Гинка Щерева е възпитаничка на ПУ „Паисий Хилендарски“, завършила е биология и химия. Дълги години бе член на УС на Федерацията на дружествата на каракачаните в България и председател на местното им дружество. Омъжена е и има син. Работила е в частния сектор. На местните избори преди две години Гинка Щерева за първи път бе включена в листа за общински съветници - тази на Експерти за Казанлък.

Новоизбраният обществен посредник обяви за свои приоритети работата с младите хора, популяризирането на институцията на обществения посредник, контактите с европейския омбудсман, който е грък. В юридическата помощ при решаването на спорните правни казуси Щерева ще търси помощ от юристи на доброволен принцип.

С избора на Гинка Щерева за обществен посредник от поста си отива Катя Киликчиева - дългогодишен секретар на общинската администрация в Казанлък. Киликчиева остава в историята именно като първия омбудсман на Казанлък.

Трибуна „Арсенал“

Честитка!

Честит рожден ден на Гинка Щерева!
За красивите години - Наздраве!
Здраве, щастие, любов, късмет!

Работа!

„Арсенал“ АД търси да назначи конструктори с висше техническо образование.

Предимство при назначаване:

- компютърна грамотност
- владеене на чужд език

За контакти:

0889 63 20 71 - Станислав Ненов

Продължение от стр. 1

...ДОБАВКИТЕ ЗА СТАЖ

В момента класът към заплатата на човек с 20-годишен стаж е 12% при положение, че работодателят му начислява най-ниската ставка от 0.6% всяка година.

В много сектори този бонус е по-висок, защото фирмите са приели с колективните трудови договори да дават по-висок процент за клас.

Министърът на труда Хасан Адемов да не вдига административно минималните осигурителни прагове за 2014 г. в браншовете, където не са постигнати договорености със синдикатите, настояват още от Българската стопанска камара.

Социалният министър вече е стартирали процедурата за водене на преговори и е определил те да приключат до края на август.

Синдикатите вече заявиха, че ще искат средно с 10% нарастване на осигурителните прагове, с изключение на 8 бранша, които са в много затруднено положение.

Според БСК, в условия на криза трябва да се увеличи периодът, за който фирмите могат да въведат непълно работно време по икономически причини

от 3 на 6 месеца в рамките на една година.

От друга страна пък са необходими законови промени за по-гъвкаво прилагане на извънредния труд.

В момента той е разрешен само за сезонна работа или при бедствия и аварии.

От БСК искат да се преразгледа и правото на платен годишен отпуск от 20 дни на жените, които са в майчинство. При връщане на работата имат право на 40 дни платен отпуск за две години, за сметка на работодателя и останалите работници, заявиха от камарата.

От Българската стопанска камара настояват още да отпадне задължението на работодателя да изплаща първите три дни от болничния. Това бе въведено през 2010 г. като антикризисна мярка заради големите разходи на НОИ по покриване на болничните.

Да се затегне контролът върху лекарите, вместо работодателя да контролира служителите си, призовават още от Стопанска камара.

Трибуна „Арсенал“

Продължение от стр. 1

Страната ни е на трето място...

Евростат отчита, че най-евтин е хлябът в България, като цената на настъпния тук е 57% от средната за Европа.

Страната ни е на първо място и по евтин алкохол в Европейския съюз. Данните показват, че цените тук са 67% от средноевропейските. Най-скъпи са алкохолните напитки във Финландия, където цената е 175% от средното за Европа, Ирландия и Швеция.

Във Великобритания алкохолните напитки струват 143% повече от средното за Европа ниво. България е в челната тройка и по ниски цени на тютюневите изделия. Преди нас са само Унгария, където цените са 52% от средните за Европа и Литва, където цените са 55% от средните.

Според Евростат, у нас цигарите струват 57% от средната цена за страните от Европейския съюз. Най-скъп е тютюнът в Ирландия, където кутия цигари струва 199% от средноевропейските цени, във Великобритания, Швеция и Франция.

Трибуна „Арсенал“

От старите долапи

Когато снимките мълчат, историята иска

Това е снимка на бригадата от цех 810 на „Арсенал“ с ръководител Димитър Мийков. Снимката е част от албума, открит от инж. Райно Чакъров - ръководител отдел ЕМО - Енергомеханичен на Завод 1/500. Почти окъсан, овехтял вишнев албум, изписан с красив ръкопис и имеуван „Албум за снимки на колектива от 810 цех“.

В дебелия албум има 15-тина снимки, които разказват, както за делника на бригадата, така и за празниците на хората, клиширано записани като „колектива на 810 цех“.

Желанието ни е под всяка от снимките, които ще публикуваме в поредица броеве на „Трибуна Арсенал“, да добавим, ако не друго, то поне имената на хората от снимката, на тези арсеналци, за които историята днес мълчи. Ако е възможно, и да датираме приблизително по време снимките от албума, които впоследствие ще попълнят музеината експозиция на „Арсенал“ - малки, човешки делнични щрихи към голямата фирмена история. Ето защо се надяваме всеки, до когото стига вестникът ни и има информация или може да помогне с нещо, да откликне - за да запълним тази фирмена и бригадна празнина. Пишете ни на посочените в редакционното каре на стр. 8 електронни адреси или просто се свържете с нас.

Трибуна „Арсенал“

Историята помни...

ПАМЕТНИКЪТ НА ФР. ЕНГЕЛС В „АРСЕНАЛ“

1975-та е годината, в която се ражда идеята за изграждането в тогавашните Обединени заводи в Казанлък, сега фирма „Арсенал“, паметник на Фридрих Енгелс - немски философ, икономист, революционер, който заедно с Карл Маркс полага основите на марксистската идеология и теорията за комунизма. Фридрих Енгелс е и един от първите идеолози на международното работническо движение, редактор е на 2-ри и 3-ти том на фундаменталния и останал в историята труд на Карл Маркс „Капиталът“.

Три авторски колектива участват в конкурса за идеен проект на паметник на Фридрих Енгелс, намиращ се на територията на „Арсенал“ - някогашните Обединени заводи. За това свидетелства и статия с автор Стоян Димов, публикувана в бр. 36 на вестник „Заводска Трибуна“ през 1976 година. Паметникът на Енгелс в „Арсенал“ е единственият оцелял негов паметник в България. В годините на демократичното ни развитие духовната ни разруха не пощади останалите.

Трите авторски колектива се заемат с разработката на идейни проекти за паметник на Енгелс по решение на административното и партийно ръководство на тогавашните Обединени заводи. Ръководителите на трите екипи от творци са изтъкнатите български скулптори Иван Блажев, Методи Измирлиев и Йордан Гавrilov. Малко по-късно мястото на Измирлиев се заема от Михаил Шапкарев. Държавна комисия, председателствана от народния художник проф. Величко Минков, в състава на която влизат и трима представители на Обединените заводи в Казанлък, предпочитат и избират за реализация проекта на скулптора Иван Блажев. Според проекта, паметникът на Фридрих Енгелс ще се изгради в парка пред музея на Обединените заводи, в близост до централния стол. Задължително условие, поставено на

авторите на паметника, е запазването на всички съществуващи дървета в парка и в района, в който е трябвало да се изгради паметникът. Според проекта, той е така разположен на запад, че да се вижда еднакво добре от целия площад. Предвижда се също площадката на паметника да е висока 40 сантиметра и да няма стъпала, за да служи за негова база. Пиедесталът на паметника е 1,40 метра, а на лицевата му страна „ясно и отчетливо“ е трябвало да се вкопае и автографът на Енгелс. Самата фигура на идеолога на световното работническо движение е 5,50 м. във височина, изработена от светъл мрамор и гранит. Материалът е избран с цел фигурата да се откроява на фона на зелените дървета в парка. Най-високият и изразителен елемент на паметника на Енгелс е главата, а пелерината, като част от облеклото на Енгелс, е замислена така, че да въвежда зрителя в епохата, в която е живял. Скулптурата е трябвало да покаже изключителната енергия и ерудиция на създателя на марксистската идеология.

Паметникът е трябвало да бъде готов до края на 1976 г., но заболяване на автора на проекта Иван Блажев забавя с година това.

Деляна Бобева

Бел. авт.

С особена благодарност за оставената диря в арсеналската история за този уникален паметник на автора на първата статия Стоян Димов, публикувана в сборника „Следа във времето“ от 1980 година. С уважение и за проявеното чувство за историчност от инж. Райно Чакъров, предоставил ни съхранен екземпляр от сборника.

СЪЛЗИЦА НЕ ПЛАЧЕ ОТ ЖИТЕЙСКИ НЕВОЛИ

Сълзица Колева е прям и на пръв поглед рязък човек. Но само на пръв поглед. Своите отговори за нещата от живота тя вече не търси, защото ги има. Сигурна е в себе си. От 16-годишна почва да работи - налагат го обстоятелствата. Сутрин

отглеждането на детето в арсеналската детска градина „Буратино“, регламентирани почивки в събота и неделя и спокойния ритъм на живот.

Сълзица е в Завод 3 шеста година

на училище - вечер на работ... Било трудно... Опитът от трудното, обаче, те прави по-силен. Така и Сълзица далеч не се плаши да напусне родния Плевенски край. Дошла тук при роднини - „за малко“, бързо печели много приятели, среща съпруг, създава семейство... И остава. Работила е на много места, но идва в „Арсенал“ преди 6 години. Става светкавично - подава документи в сряда, почва в петък. Като други арсеналци, които държат на семейството, на реда върви и отглеждането на децата, Сълзица е привлечена от удобното работно време на редовната смяна,

работи в производството като монтажник боеприпаси и изделия от метал, но вече отдавна е преодоляла първия си страх от рисковете при взридовопасните вещества: „Свиква се.“ Работи сръчно и бързо, но това за нея е съвсем нормално. Цехът с номер 150 е сборен, вади готовата продукция. Повечето от хората тук, при началника Митко Ноев, са жени. Така за Сълзица, която, преди да постъпи тук никога не е влизала в „Арсенал“, нито върви е живяла с арсеналци, работното място става втори дом. Обратно на началото, когато: „Всич-

ко ми беше съвсем чуждо.“ Сдружават се с колеги, празнуват заедно, заедно решават производствените проблеми. Когато се налага, Сълзица твърдо влиза в

ден. Студено, както го обича мама. Така майка и дъщеря, преди Сълзица да се заеме с вечерята, сядат на сладки приказки. Ивета е на 11 години, вече навлиза

от интернет, но много държа да си има детство, както ние навремето. Ние така сме отраснали и смятам, че сме успели да станем достойни хора, колкото можем“, спо-

Сълзица е от онези изключения, които съществуват като че ли, за да потвърждават правилото. Правилото да си арсеналец - отговорен работник и човек не безразличен към фирменият семейство, точно както към своето собствено, в случаите се потвърждава от изключението да не си родом от Казанлък и региона, да си от скоро в оръжейницата и никой от роднините и старите ти приятели никога да не е бил в „Арсенал“.

Сълзица от Алеята на славата опровергава сантимента на собственото си нежно име с един характер, който я прави навсякъде разпознаваема като човек с лична позиция, изказвана и пред началството с настойчивост и безстрашно.

Алеята на славата не е детската мечта на Сълзица. Нещо повече - тя признава, че собственото присъствие сред арсеналските отличници с нищо не променя нито нея, нито битието ѝ. Сълзица не е по показността. Смята, че, ако човек работи добре, Алеята на славата е последното нещо, заради което прави това.

спор дори с шефовете.

Истинският й дом в Овощник, обаче, е и истинската „крепост“ за Сълзица. Макар и в къщата на свекървата, семейството има отделно домакинство. Сълзица е същинска стихия не само в служебните задължения, но и в домашните - „Всичко правя. Така се организирам, че имам време за всичко. Приятелите ми се чудят, но при мен всичко е наред - и подредено, и сгответо, изправно...“. Сълзица харесва живота на село - спретнато, с градинката, чистия въздух и играта на децата на воля. Щерката, заради която сълзица идва в „Арсенал“, когато малката Ивета е възпитаник на „Буратино“, днес учи в ранното езиково обучение на Хуманитарната гимназия „Кирил и Методий“. „Да са щастливи децата, за това живеем ние!“, е принципът на семейството, който двамата със съпруга Николай споделят. Николай е мебелист. Успяват със Сълзица сами да се оправят в кризата от последните години, защото: „Пенсийте са толкова малки, че никога един пенсионер не може да помогне на младите“.

Сълзица се прибира вечер във външи с удоволствие:

Щерката чака мама с готово кафе

Кафето е сервирано всеки

в опасната възраст и това тревожи майката много. Затова тя държи да се изгради приятелство между двете и се старае да осмисли живота на тийнейджъра - Ивета играе в танцовия състав на „Арсенал“ при Вания Минчева. Сълзица навремето също играе народни танци. „Детето трябва да има странично занимание, да се откъсне от скуката“, е убедена майката. У своето дете тя открива хуманитарни заложби и затова го насочва към гимназия „Кирил и Методий“. Чуждите езици също са много важни, трябва да се учи и висше образование, защото, ако го имаш, има повече възможности, разсъждава на глас Сълзица и мечтае щерката да успее. Въпреки трудностите в България, чийто край не се вижда...

Семейството крепи общите в себе си с общото удоволствие:

Пикникът!

Излетите с приятелите са нещото, което носи най-голямо удоволствие. „Може би приятелите са най-важното...“, казва Сълзица. Хората в Овощник си помагат, както е било открай време в българското село. Децата играят на воля на улицата. „Не отричам компютрите, това е бъдещето, това е реалността, много информации вадим за домашните на Ивета

деля Сълзица. Тя се вълнува не само от бъдещето на детето си в личен план, вълнува се и от това, което става в България. Според нея, протестиращите не знаят какво искат - нямат ясна идея, нямат общ лидер, обща цел. „Крайно време беше България да се надигне, но ние като че ли и това не знаем как да направим“, разсъждава Сълзица от Алеята на славата.

Иначе - във времето извън оръжейницата, във външи се занимава с градинката - цветята, доматите, красавиците, че и пиперът... „От всички домашни задължения най-много обичам да готвя! Обожавам да готвя!“, възклицива Сълзица относно „най-любимото от женската част“. Семейството обича Коледната подготовка и Великденските празници.

„Засега имам сили за всичко, не смея да се отпускам много-много“, признава Сълзица, защото знае, че животът продължава заедно с ангажиментите у дома и в работата.

„Слава Богу, успяваме да се справяме!“, това е и радостта от постигнатото до тук, и надеждата за бъдещето, която държи семейството на Сълзица здраво в трудностите на днешното време.

Диана Нейчева

Лято 2013:

**За хотел „Арсенал“ – гр. Несебър
Цени до 31.08.2013 г.**

ЦЕНА НА ДЕН НА ЧОВЕК

- 40.00 лв./нощувка + закуска + обяд + вечеря /
- ДЕЦА до 2 год. - БЕЗПЛАТНО /БЕЗ ЛЕГЛО И ХРАНА/
- ДЕЦА от 2 до 12 год. - 30.00 лв.
/нощувка + закуска + обяд + вечеря/
- 50.00 лв. /всичко включено / ALL INCLUSIVE
- ДЕЦА от 2 до 12 г. - 35 лв. ALL INCLUZIVE

НАСТАНЯВАНЕТО НА НЕРАБОТЕЩИ В „АРСЕНАЛ“ АД

ЦЕНА НА ДЕН НА ЧОВЕК

- 50.00 лв. /нощувка + закуска + обяд + вечеря/
- 61.00 лв. /всичко включено / ALL INCLUZIVE

- Настаняване след 14 : 00 ч.
- Освобождаване до 10 : 00 ч.

/след 10:00 ч. на всеки просрочен половин час ще се взема неустойка по 5 лв. на легло, независимо какви са настанените работници или служители/. Моля да уведомявате работниците за часовете на настаняване и напускане на стаите, с цел да не се създава допълнително на прежение/.

Оферта

**За хотел „Арсенал“ – гр. Несебър
Цени за месец септември 2013 г.**

ЦЕНА НА ДЕН НА ЧОВЕК

- 26.00 лв./нощ.+закуска+обяд + вечеря/
- ДЕЦА ДО 2 г. - БЕЗПЛАТНО /БЕЗ ЛЕГЛО И ХРАНА/
- ДЕЦА ОТ 2 ДО 12 Г. - 16.00 лв./нощ.+закуска+обяд+вечеря/

НАСТАНЯВАНЕТО НА НЕРАБОТЕЩИ В ЗАВОД АРСЕНАЛ

ЦЕНА НА ДЕН НА ЧОВЕК

- 30.00 лв./нощ.+закуска+обяд + вечеря/
- ДЕЦА ДО 2 г. - БЕЗПЛАТНО /БЕЗ ЛЕГЛО И ХРАНА/
- ДЕЦА ОТ 2 ДО 12 Г. - 16.00 лв./нощ.+закуска+обяд+вечеря/

ИЗХРАНВАНЕТО НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ ЩЕ СТАВА :

- ПЪРВИ ДЕН - ЗАПОЧВАТ С ВЕЧЕРЯ.
- ПОСЛЕДЕН ДЕН - ЗАВЪРШВАТ С ОБЯД.
- ПРИ НАСТАНЯВАНЕ ОТ РЕЦЕПЦИЯТА ВСЕКИ ПОЛУЧАВА КУПОНИ ЗА ХРАНА, КОИТО СЕ ДАВАТ ПРИ ПОЛУЧАВАНЕ НА ХРАНА В СТОЛОВАТА, ПРИ ЛИПСА НА КУПОН ХРАНА НЕ СЕ ДАВА, А ПРИ ЗАГУБВАНЕ, КУПОНИ НЕ СЕ ВЪЗСТАНОВЯВАТ ОТ ХОТЕЛА.

Продължение от стр. 3

„Войвода“ пише докторат...

Ангелов търпява ще продължи изследването си по линията на приноса на ген. Вълков за „Арсенал“ и Казанлък. Докторантът би се радвал на всякаква информация за ген. Иван Вълков, както и на документи, които казанлъчани могат да му предоставят извън официално известните и достъпните в общинските, държавните и фирмени архиви. „Трибуна Арсенал“ се присъединява към неговия призив за съдействие от страна на арсеналци и всички, които пазят информация, снимки, вещи от нашия известен съгражданин, чиято личност провокира и до днес противоречиви коментари.

Интервю с Чаведар Ангелов - автор на докторантурата за ген. Вълков очаквайте в следващия брой 61 на „Трибуна Арсенал“.

Кой е ген. Иван Вълков?

- Роден на 19-ти януари 1876 г. в Казанлък
- След спечелен конкурс на военното министерство през 1900 г. заминава за Русия, където учи военно дело и става първият български офицер, завършил курсовете за обучение на две военни академии
- Полага основата на геодезичното дело в България
- Учен-астроном
- Началник-щаб на Източния сектор на обсадата на Одринската крепост през Балканската война (1912-13 г.)
- Основен стратег на Плана за атаката при победната битка на Българската армия при Одринската крепост през 1913-та година
- Началник на Оперативното отделение на Втора армия 1915-1916-та година
- Командир на 44-ти Пехотен полк, с принос за образцовото инженерно организиране на българската отбрана в участъка на полка, част от легендарната непробиваема Дойранската позиция.
- Отличен инженер
- Конструктор на оптичен прибор за окопно наблюдение, първообраз на т. нар. „рогатки“
- Доказан щабен офицер и командир на бойна част
- Въвежда нови морални правила за издигане духа на армията
- Началник-щаб на 7-ма пехотна Рилска дивизия - 1916-1917 г.
- Началник-щаб на 10-та пехотна Беломорска дивизия - 1917-1918 г.
- Военен министър от юни 1923 до началото на 1929 г.
- По негова идея през 1924 г. Държавната Военна фабрика, предшественик на „Арсенал“ се мести от София в Казанлък
- Основен реорганизатор на Българската армия, съгласно тежките изисквания на Нийския договор, при което максимално запазва нейния боен и морален дух
- Автор на Закон за военноинвалидите, сочен като пример от тогавашното Общество на народите, с което започва нова социална политика в армията след загубата във войните
- С принос за отблъскване на гръцката агресия и получаването на удовлетворение от страна на България при т. нар. „Петрички инцидент“, с помощта на Обществото на народите - 1925 г.
- Посланник в Италия от януари 1929 до май 1934 г., когато е отзован предсрочно и пенсиониран
- Задържан от Държавна сигурност през юни 1946 г.
- Въдворен в лагери до 1954 г.
- Осъден в политически процес през 1954 г.
- Умира в Старозагорски затвор през 1962 г.

Материалите подготви: Диана Рамналиева

Спорт

ВЗЕХМЕ ЗЛАТОТО ВЪВ ВОЛЕЙБОЛА

КазанлъкInfo
www.kazanlak-bg.info
Снимка: Иван Бонев

нито един гейм. За 5-те дена имаха 5 победи с 3:0 гейма.

Среброто от Казанлък замина за Сърбия, бронзът – за Румъния.
Всички срещи от Балканиадата се играха в спортна зала „Арсенал“.

Деляна Василева

Българският национален отбор по волейбол-младежи до 16 години взе за пореден път златото от проведеното в Казанлък Балканско първенство по волейбол. Възпитаниците на треньора Драган Иванов защитиха балканската си титла по блестящ начин – без да загубят

КАЗАНЛЪК СТАВА ДОМ НА „ЯПОНКАТА“

Общината създава фонд за изграждане на последната скулптура на Доко Доков

„Японката“ – така се нарича последната творба на отишля си преди месец от света скулптор и почетен гражданин на Казанлък Доко Доков. 84-годишният творец почина на 29-ти юни от тежка болест, от която се лекуваше в последните две години.

Месец преди кончината си Доко Доков дари гипсовия макет

Доко Доков с „Японката“

сн. Ю. Младенова

на своята „Японка“ на кмета на община Казанлък Галина Стоянова и на председателя на Общинския съвет Николай Златанов с молба тази негова творба да намери място в Казанлък като символ на взаимната симпатия и споделено приятелство между Казанлък и японския народ, намерило и общ символ – маслодайната роза.

Имаме желанието, амбицията и намерението да доведем до край и реализираме прекрасната идея на Доко Доков, заяви кметът на Казанлък Галина Стоянова.

Самият Доко Доков приживе е направил и проектно-сметната документация за реализацията на „Японката“, за която ще са нужни близо 78 хиляди лева. Определено е вече и място, където ще бъде поставена бъдещата скулптура – в зацветения „остров“ на улица „Искра“ в центъра на Казанлък.

Като стил „Японката“ ще наподобява емблематичната творба на Доко Доков, превърната се в един от символите на Казанлък – „Тракийката“. Материалът, от който се предвижда да е изработена „Японката“, е също като „Тракийката“ – мрамор.

Близо 3 метра ще е скулптурата на „Японката“, която приживе е била част от друга, още по-мащабна идея на твореца за създаване на арттуристически маршрут в Казанлък, от ж.п. гарата до парк „Тюлбето“, по който известни творци да изложат свои скулптури.

За реализацията на „Японката“ Общината още през септември ще внесе доклад в Общинския съвет за вземане на решение за създаване на специален фонд за набирането на средства за реализацията на скулптурата.

С цел набиране на средства и привличане за съпричастие от страна на местния бизнес, цялата документация и макетът на скулптурата ще бъдат излагани поетапно на различни публични места в Казанлък.

Скулптурата „Японката“ на практика ще се превърне във втората фина творба на Доко Доков, поставена в центъра на родния му град.

Освен тези две уникални фигури, приживе твореца е направил дарения на Художествената галерия на Казанлък: 10 свои пластики, оценявани за над 100 хиляди лева.

Доко Доков е познат на казанлъчани и като реставратор на Царската чешма, станала един от символите на града. Автор е на първото художествено копие на бронзовата глава на тракийския цар Севт III, открита при разкопките на могилата Голяма Косматка през 2004 г. Негова е изящната скулптура „Тракийката“, която краси централния площад „Севтополис“.

С реализацията на „Японката“ най-вероятно ще се заеме съмишленикът и близък приятел на Доко Доков – скулпторът Димитър Койчев.

Деляна Бобева

Иди и виж

От 10-ти до 12-ти август курортът Старозагорски минерални бани е домакин на Националния тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка“. Проявата се провежда за 8-ми път, но за първа година тя е двудневна.

За участие в нея се очакват над 4000 музиканти, певци, фолклористи, занаятчии и други. За първи път програмата включва и няколко нови инициативи: „Селски двор“, където ще се представя българският и традиционна култура в естествена среда, „Костюмът от нас - фотото от вас“ – инициатива със снимка за спомен, „Хлебна къща“ – за желаещите да изпекат своя хляб, място за пригответвие на тракийски гозби и още куп различни забавления на фолклорна основа.

Достъпът до всички атракции е безплатен.

Дора Стефанова:

ПЛАЩАМЕ ЦЕНАТА НА ЦЕЛИЯ НЕСПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД

- Госпожо Янкова, Вие сте автор на идеята за създаване на институцията на банковия омбудсман. До каква степен е възможно този човек наистина да защити в сегашната ситуация интересите на хората, които си губят имотите, не защото не желаят да плащат кредитите си, а защото просто някой не им плаща навреме?

- Считам, че е възможно, защото наистина една част от банките у нас са отворени за нови предложения и за предоговаряния на условия по кредитта, особено при затруднения. Други се държат по-грубо. Наложително е просто в ситуацията, в която е българската икономика и оттам българският кредитополучател, да имат до себе си институция, която да брани правата им: било то орган за защита на потребител или финансов омбудсман. Друг е въпросът, че в края на краищата никой не е оправдан за това, че не си знае правата, но много хора - и поради липса на финансов ресурс или било то и поради репекта към капитала и банките, се притесняват да влязат в такъв диалог. Според мен е изключително важно сега категорично да им дадем опора в партньорството и диалога с банките. Става дума за финансова култура. В този смисъл госпожа Бобева, вицепремиерът, предлага да направи и специална кампания за по-добро образование по отношение на финансовата култура на българите, особено в диалога с банките. Това е едната страна. Но, когато пред теб стои или представител на Комисията на потребителите, или финансов омбудсман, вече е друго. Диалогът става на друго ниво между банката и задължения й клиент. И аз се радвам, че в Програмата на правителството на премиера Орешарски има залегнали такъв вид мерки, които целят баланс между банките и клиента.

- Защото българинът не се научи да чете между редовете на договорите, които подписва, ли изпадна в тази ситуация или защото гражданскаята ни култура е под всякаква критика в масовия случай изпадаме в тази ситуация?

- Не четем. Това е истината. И честната позиция е, когато се налага да подписваме нещо, за кое то не сме подгответи, да потърсим консултация, информация, преди да пристъпим към подписането му. Това е новата култура на гражданите. В условията на капитала трябва да знаеш как да се защиши, да пазиш себе си. Отделно ние, законодателите, трябва да предложим и съответните мерки, които да не поставят кредитополучателя в неизгодна позиция и в същото време да преведем банките в едни адекватни отношения. Тук ще направя уговорката, че не всички банки се държат неадекватно на пазара. В крайна сметка и те са заинтересовани да ги има кредитополучателите.

- До каква степен институцията на този банков омбудсман ще има влияние върху принудителните механизми спрямо некоректни работодатели, които не плащат на работниците си и оттам те пък стават потърпевши в общуването си с банките, необслужвайки взетите от тях кредити?

- Затова сме започнали тази дискусия. Наистина има много фирмии,

9.823 млрд. лв. или 23.05% от общия обем на отпуснатите кредити са т.н. лоши кредити през юни тази година, по официална информация на БНБ. В сравнение с предходния месец май, техният обем е намалял с 41,4 млн. лева. Така нивото на лошите и преструктурирани кредити в банковата ни система са на най-ниското си равнище за последните 3 месеца. Общо отпуснатите заеми /с овърдрафт/ са на стойност 54.454 млрд. лв., като на годишна база има увеличение с 0.8%. Кредитирането към бизнеса расте с 2% до общо 34.928 млрд. лв. При домакинствата продължава тенденцията за намаляване и през юни годишният спад е с 0.9% до 18.586 млрд. лв. Паралелно с намаляването на дела на лошите кредити, въпреки кризата и отчетената дефлация на пазара, данните за депозитите показват общо увеличение от 6.3% до 53.139 млрд. лв. Влоговете на компаниите растат с 1.4% до 13.993 млрд. лв. Растат и депозитите на обикновените граждани, които за последните 3 месеца са се увеличили с 9.7%. В края на юни в банки българите държат 35.574 млрд. лв.

Юрист. Две са най-важните неща за нея в професионалната й биография: известна е като емблематичния кмет на Смолян 2 мандата, загубил третия от представител на БСП. Именно тази загуба в централата на БСП преживяват най-тежко преди 2 години. Дългогодишен председател на НСОРБ, с два успешни мандата като народен представител преди настоящия. Янкова е била член и на 38-то, и на 39-то Народно събрание. Преди да завърши право, има диплом от УНСС.

53-годишна родопчанка, родена в смолянското село Момчиловци. Пред приятели признава и за друга своя страсть: брошките. Обича да пътува и от

всяко пътуване се прибира с поне една.

В настоящия парламент, въпреки крехкото му време за работа, Янкова е вносител на законопроект за общественото осигуряване за настоящата година. Тя е и инициатор на идеята за създаване на институцията на банков омбудсман у нас, чиято цел е да брани интересите на дългниците пред банките, особено когато причината за неплащането на дълга не е в нежеланието, а в невъзможността по обективни причини от страна на дължника. С Дора Янкова се срещаме на поредния събор на социалистите на Бузлуджа. Проява, която бившата смолянска кметица не пропуска от възстановяването на събора преди 20 години.

в които хората не си плащат кредитите, защото фирмата, в която работят, не е получила парите си от държавата за извършена работа или защото някой друг дължи пари на същата тази фирма. Омагьосан кръг. В такава ситуация са много фирми у нас, не само строителни. Но тук има и добра новина: министър Даниела Бобева предлага на фирми, които имат задължения и не са се разплатили с поиздълнителите си, а кандидатстват за участие в обществени поръчки, просто да не бъдат допускани. Подготвя се такава промяна в Закона за обществените поръчки. Става дума за вид дисциплиниране в тази среда.

- Отвъд въпросите за банките, как гледате като народен представител от левицата на ставащото в страната? Очевидно е, че недоволството няма да утихне с идването на есента. Изследване от миналата седмица показва, че 72% от българите са стресирани от ставащото в страната и от очакваната перспектива. Лидерът на БСП пък заплаши и с икономическа криза, като следствие на политическата. Вие спокойно ли ходите на работа?

- Гледам с тревога на случващото се, защото в тежкото финансово и политическо време, в което живеем, не може да сме толкова разделени. Нужни са консолидирани процеси, обединение, мъдрост. И аз лично не разбирам защо в това тежко време

ме правителството, което се стреми да даде рестарт на икономиката, да осигури гълтка въздух за бизнеса, да направи нужните, макар и тежки, реформи, е най-хулено. Наистина, не разбирам. Като че ли се плаща цената на целия 23-годишен несправедлив преход. От това плащане много хора искат да се възползват, много политически формации. И това се използва от идеолозите и стратегите, които бутнаха страната към това дъно. Но аз мисля, че те няма да успеят. Защото, какво означава дясното с антикомунистическа реторика? Дясното, което звуци с капитал дясна ориентация. Тоест, ние отново виждаме дясното, което се формира единствено на антикомунистическа реторика. Но затова е много късно вече. Много. Това отдавна народът ни видя, че не беше полезно в този процес. Мисля, че ни тресе едно мъдро лято, в което се надявам, че ще си направим поуките, както и че ни предстои една пълна с много работа есен и... един по-добър бюджет на държавата за година.

- Вие убедена ли сте, че обществото, Улицата ще дадат това време на този кабинет?

- Трябва да се чуят всички, цяла България. Говореното сега е с много знаци, с много заложени бомби.

- А не Ви ли плаши „глухотата“ на хората от страни, която всъщност не е ясно какво е точно. Те стоят просто настрани, гледат, не реагират, но и не са на контрапротестите за подкрепа на кабинета?

- Да, не реагират. Но подкрепят Орешарски. Вижте, хората искат време, спокойствие. Готови са за кредит на този кабинет тези, които стоят настрани и не реагират. Искат просто работа, доходи, спокоен живот. Улицата не решава проблемите. И тази глухота, за която Вие говорите реално, според мен, е глухотата на недадено право за изказ.

- Къде, според Вас, събърка, коя беше най-голямата грешка на БСП, че изпадна след изборите в тази леко глупава ситуация, дори? Очевидно не е казусът „Пеевски“ само. Той стана просто повод.

- Ако можем да кажем грешка, то това е, че не се мобилизирахме до степен такава, че да си осигурим пълно мнозинство в това Народно събрание, за да можем да имаме нужното спокойствие за работа. Ако имахме повече гласове от тези сега, щяхме да имаме и по-голяма тежест за пред обществото. Може би наистина генезисът на всичко това е в нереализирането от наша страна на пълната мобилизация на изборите. После имахме един играч, който не признаваше изборите. И, разбира се, че казусът „Пеевски“ беше грешка. Но неконсумирана грешка. Можем да продължим още много в този дух. Но аз неслучайно казах, че сега се плаща цената за целия 23-годишен преход. Защото, когато 4 години ти е потискана енергията, сега е изригнала в цялото и многообразие. И сега тази енергия звуци много силно, с много знаци.

- Ще имат ли силите, упорството, инатът този кабинет и БСП да издържат? Дори само до май догодина, каквите са повечето очаквания.

- БСП е мобилизирана. Паралелно с това си даваме сметка, че правим прочит на всичко, което е ставало в България до момента. Така че - готовим се да преминем и през тази политическа криза. Но тя е и финансова, и икономическа. Не е никак лесно. Този брод не е никак лесен за преминаване. Но ще го минем. И то ще бъде единствено и само, защото България е над всичко.

- Това още модно ли е?

- Модно е. Защото аз не бих приела деструктивни и разрушителни сили да съмъкват цената на българина и българското общество.

- Защо сме толкова нетърпеливи като народ?

- Може би, защото много сме търпели. И в един определен момент духът излиза от бутилката. Обществото не е съгласно с много европейски и световни тенденции. Вижте наоколо, всичко е в протести. Кризата реално още няма посока.

Деляна Бобева

МАДАМ ТЮСО

Восъчната Мадам. Сред многото восъчни знаменитости гостите на музея в Лондон различават и фигура на дребна женица с гърбов нос, бяла шапчица и синя рокля. Това е Мадам Тюсо. Фигурата е направена от самата скулпторка девет години преди смъртта ѝ. За да я помнят.

Анна Мария Горсхолц. Баща ѝ загинал в Седемгодишната война два месеца преди раждането на дъщеря си. Когато момиченцето е на шест години, изпадналата в крайна бедност майка го отвежда в Берн, където получава работа като икономка в дома на д-р Филип Кюртиюс. Това бил нечуван късмет...

Учителят Кюртиюс. Покрай медицината, за да илюстрира анатомичната теория, докторът се занимавал и с восъчно моделиране. Извайвал и восъчни фигури на известни хора. Малката Мари започнала да му помога и скоро той забелязал изключителните ѝ умения на скулптор. През 1765 г. д-р Кюртиюс се мести в Париж, а след две години Мари и майка ѝ отиват при него. Момичето с огромно старание изучава восъчното изкуство. Първата изложба на восъчните фигури на Кюртиюс е открита през 1770 г. и предизвиква голям интерес. Следват още две негови изложби.

Първата ѝ восъчна фигура. Когато Мари е на 17, д-р Кюртиюс ѝ поръчва восъчен портрет на Волтер. Било малко преди смъртта на прочутия философ. Тази първа работа на бъдещата Мадам Тюсо била изключително талантлива. След кончината на мислителя копията на портрета му започнали лудо да се купуват, а пред

салона, в който бил изложен оригиналът, се извивали опашки от посетители.

Във Версай. Един ден се появил неочекван гост - кралят на Франция Луи XVI. Монархът останал възхитен от работата на младата Мари и няколко дни по-късно девойката била поканена в двореца да преподава скулптура на сестрата на владетеля - мадам Елизабет. Деветте години, прекарани в разкошния дворец, били най-хубавите от живота на ваятелката. Тя живеела сред най-богатите и влиятелни личности на Франция и бързо се сближила с много от тях. Спечелила си и симпатиите на краля. Работела непрекъснато. Изваяла от восък фигури на Жан-Жак Русо и Бенджамин Франклайн. По време на Френската революция се запознава с Наполеон и Робеспиер. Изваява фигури на много от жертвите в революцията.

Отново в Париж. Мари не посмяла да се противопостави на д-р Кюртиюс, който искал тя да се върне в Париж. И това ѝ спасило живота. През 1792 г. Луи XVI е

Швейцарската скулпторка от френски произход и музен деец Мадам Тюсо е родена през 1761 г. в Страсбург. Прочута е с восъчните фигури, които сама извива. В Лондон основава Музея на восъчните фигури „Мадам Тюсо“. Умира през 1850 г. в Лондон на 89 години.

отстранен от власт, а повечето от обитателите на Версай били убити от бунтовници, а стопаните му намерили края си на гилотината. По-късно всичко това максимално достоверно е представено в един от павилионите на музея на Мадам Тюсо. След като се саморазправили с краля, революционерите решили да запечатат за поколенията кървавото си дело. Помолили мадмоазел Горсхолц да снеме посмъртни маски от осъдените на смърт. Днес една от най-мрачните експозиции на мадам Тюсо изобразява обезглавени трупове, а една жена държи в ръцете си отрязаната глава на Мария Антоанета. Кралят и кралицата станали герои от Парижкия музей на восъчните фигури...

Мадам Тюсо. През 1794 г. д-р Кюртиюс умира. Мари е единствената му наследница. Тя започва да пътува и да показва восъчните произведения. По време на Големия терор, когато Якобинската диктатура завършва с екзекутирането на 35-40 хиляди французи, на Робеспиер и неговите сподвижници, Мари е осъдена на смърт чрез гилотина, но благодарение на застъпничеството на Коло д'Ербоа животът ѝ е пощаден. След година тя се омъжва за инженера Франсоа Тюсо. За три години му ражда три деца - една дъщеря, която

починала по-късно, и двама синове. Но бракът ѝ не по-търъгнал, а във Франция ставало все по-тежко да се живее. Мадам Тюсо решила да намери по-спокойно място за своето семейство и избрала Лондон. През 1802 г. се установява на ул. „Бейкър“, където през 1835 г. ѝ отвори врати прочутият ѝ музей. Неизвестно защо, съпругът ѝ не я последвал. Мари повече не се омъжила, но запазила и обезсъртила фамилията на неблагодарния си съпруг. През следващите години тя пътувала със своя музей из Англия, но когато умората надделяла, се установила в Лондон. Починала на 89 години, завещала делото си на своите синове и внучи.

Музеят „Мадам Тюсо“. Той е една от емблемите на британската столица, историята му е над 200-годишна. От създаването му през него са минали над 200 милиона посетители. Има клонове в Амстердам, Лас Вегас, Хонконг и Ню Йорк и филиали в Лондон. И всичките носят името на Мадам Тюсо. В прочутия музей са восъчните фигури на Хенри VIII и неговите шест съпруги, на кралица Елизабет II и кралското семейство, на Робеспиер и Марат, на политическите лидери на 20-ти век - Чърчил, Ганди, Тачър, на известни спортсти, телевизионни и филмови звезди, вкл. и анимационни. През 1979 г. е отворена нова „Зала на ужасите“, предлагаща смразяващи преживявания. Битката при Трафалгар, Джак Изкормвача и други известни престъпници са пресъздадени с потресаваща точност. През 1993 г. е отворена нова атракция „Духът на Лондон“ - аудиоаниматронно пътуване из Лондон от Средновековието до днес - с черна кола, движеща се по релси. Пресъздадени са Голямата епидемия от чума, Големият пожар от 1666 г., последната световна война и събития от 60-те години на миналия век.

Продаден за 1,5 млрд. долара. През 2005 г. шейхът на Дубай - принц Мохамед ал Мактум, купува прочутия музей на Мадам Тюсо за колосалната сума от 1,5 милиарда долара! Той придобива и филиалите на музея в Ню Йорк, Лас Вегас и Хонконг, както и два увеселителни парка в Лондон. Шейхът е заявил намерението си да инвестира в музея.

Восъчното изкуство. Това странно изкуство възниква, когато хората вече могат да запечатват образи в глина, гипс, камък, мрамор и бронз, върху папирус, пергament, хартия и платно. Причината е в това, че тези изображения, дори триизмерните, не били едно към едно. Восъчният вариант давал много по-големи възможности. За да заприличат моделите така поразително на оригиналите, обаче, е нужна огромна работа. Фигурите се правят малко по-едри от оригиналите,

Иди и Виж

Казанлъшкият музей показва нови находки от последните проучвания край Казанлък

До 30-ти август в мултимедийната зала на ИМ "Искра" - Казанлък може да бъде видяна изложбата „Най-новите проучвания на тракийската култура в Казанлъшката котловина“. Материалите, показани в нея, са от проведените през 2012 г. археологически проучвания на надгробни могили на територията на изградения фотоловтачен парк в землищата на селата Ясеново и Голямо Дряново, както и на разкритата монументална тракийска гробница в т.н. „Орана могила“ в землището на Бузовград. Ръководител на екипа, проучвал обектите, е доц. д-р Георги Нехризов от НАИМ при БАН, с участието на специалисти от ИМ "Искра".

Разглеждането на експозицията е бесплатно.

Трибуна Арсенал

Честито!

Когато времето неусетно си лети,
ти се същай се за хубавите дни!
Бъди красива и прекрасна ти,
живей в охолство, радост и мечти.
Но не забравяй - ние сме с теб.
Желаем ти любов, радост и късмет!!!

За годините буйни не тъжи,
а още толкова напред
с дух и устрем продължи!!!

Честит ... годишен юбилей !!!
Посрещни го с благодарност за всички добри
и истински неща в живота ти,
със самочувствието на усъпял човек,
с увереност за предстоящи щастливи мигове.

На Пепа Тишкова

Колегите от икономически отдел на завод 1

отливката е с 2% отклонение, тъй като с времето восъкът се „сляга“. За изработването на една фигура е необходима около половин година. Над нея работят различни специалисти - скулптори, художници, гримьори, фотографи, стоматолози, фризьори, дизайнери, обущари, бижутери... Работата започва от позирането на модела, ако е жив. Правят се точни измервания на лицето, ръцете, тялото - всичко по 250 пъти. След това моделът се снима по сто пъти от всички възможни ракурси. И едва тогава скулпторът прави копие от глина или восък. Лицето и откритите части на тялото се изработват от восък, а торсът - от стъкловлакна. Идва ред на очите, кожата, косите и зъбите. Очните ябълки се правят от специална пластмаса с такава точност, че са видими дори най-тънките капилярчета. Кожата се оцветява в естествения цвят на модела. Косите се подбират по образци или запазени фотографии. Всеки косъм се поставя самостоятелно във восъчния скалп, а след това косата може да се мие и сресва също както естествената. Зъбните протези се изработват от стоматолози по същия начин, както на живите пациенти. За да бъде всичко автентично, някои от днешните звезди жертвват за своите восъчни двойници скъпи дрехи от личния си гардероб. Всеки ден преди отварянето на музея специални служители правят тоалет на восъчните персони - оправят дрехите и прически им, подновяват маникюра и грима.

Восъчни фигури и в България. Във Велико Търново се намира единственият на Балканите Мултимедиен център, който показва историята и величието на Втората българска държава. Атракционът е на стойност над 6,2 млн. лв., осигурени по ОП „Регионално развитие“. Разположен е на площ от 870 кв. м. и обхваща два етажа. Най-голямата атракция са изработените в естествен ръст 28 фигури, повечето на български царе, които изглеждат почти като живи.

Мария Рашкова

За връзка с редакторите на "Трибуна Арсенал":
Деляна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
Диана Рамналиева: 0882 98 70 14,
e-mail: diana_ramnaliева@abv.bg
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолета Петкова: 5 74 55

arsenal®